

Proiectul CES SociAll - Sondaj pentru persoanele de contact la nivel național

Instrucțiuni

Vă rugăm să completați chestionarul și să-l trimiteți înapoi la Marina Monaco (mmonaco@etuc.org) CC: Cecilia Lazzaroni (clazzaroni@etuc.org) până cel târziu **la sfârșitul zilei de vineri, 12 iunie**.

Vă rugăm, acordați-vă timp pentru:

- A răspunde la întrebări cu referire la politica de pensii și protecție socială, dar și la toate domeniile de competență aferente, atunci când este necesar. Pentru aceasta, implicați toți colegii din organizația dvs. / alte organizații care ar putea ajuta la furnizarea unei imagini complete ținând cont de diferitele puncte de vedere ale subiectului întrebărilor (de exemplu: defalcarea datelor în funcție de gen, economie, statistici / indicatori, piața muncii etc.)
- Consultați colegii din alte organizații sindicale pentru a obține opiniile și contribuțiile lor (rețineți că rapoartele naționale trebuie să reprezinte poziția sindicatelor din țară). Dacă membrii CES din țara dumneavoastră nu împărtășesc aceleași răspunsuri, vă rugăm să semnați acest lucru și să ne relatați sau să detaliați diferitele poziții din corpul răspunsurilor).
- Dacă aveți nevoie de clarificări cu privire la interpretarea întrebărilor, luați legătura cu Marina Monaco (mmonaco@etuc.org) și CC: Cecilia Lazzaroni (clazzaroni@etuc.org) care va ține evidența acestora și va oferi clarificări tuturor (acest lucru este important pentru a asigura comparabilitatea răspunsurilor).
- Nu ezitați să adăugați informații pe care le considerați relevante, chiar dacă acestea nu sunt solicitate în mod expres în sondaj.
- Înainte de a trimite înapoi chestionarul completat, asigurați-vă că ați indicat numele dumneavoastră și datele de contact, precum și pe cele ale colegilor relevanți care au participat la sondaj și pot fi contactați pentru întrebări suplimentare de către CES sau experții naționali în perspectiva unor etape suplimentare.
- Pentru fiecare persoană de contact, indicați și zona de competență / expertiză.

Proiectul CES SociAll - Sondaj pentru persoanele de contact la nivel național

Acest sondaj, completat de persoanele de contact la nivel național în numele sindicatului lor, reprezintă o sursă importantă de informații calitative și cantitative necesare proiectului SociAll al CES și se adaugă informațiilor extinse despre sistemul de pensii al fiecărei țări, care vor fi deja disponibile pentru experții naționali din surse naționale și internaționale consacrate.

Sondajul va oferi experților naționali:

- Informații de fond, în special din perspectiva sindicatelor, despre sistemul de pensii și atitudinile față de tendințele recente în ceea ce privește pensiile;
- Schițarea provocărilor din sfera prevederilor legate de pensii identificate de sindicate; și
- Stabilirea priorităților și propunerilor sindicatelor.

Informațiile obținute nu vor fi publicate ca un document de sine stătător, ci vor fi folosite pentru a semnaliza problemele care merită o atenție majoră, vor facilita coordonarea rapoartelor naționale și vor informa orice întrebări ulterioare ale experților naționali. În sensul sondajului, termenul „sistem de pensii al țării” înseamnă nu numai sistemul (sistemele) public/e (adică administrat de stat), ci și sistemele suplimentare (ocupaționale și / sau individuale).

Sondajul este împărțit în trei secțiuni care sunt rezumate în tabelul 1 de mai jos. Acestea se referă la secțiunile corespunzătoare ale rapoartelor naționale, așa cum sunt prezentate în nota metodologică. Secțiunea 4 din rapoartele naționale va fi, de asemenea, informată prin informațiile furnizate.

Tabelul 1. Structura sondajului național	
Secțiunea 1.	Sistemul de pensii al țării: opiniile sindicatelor naționale cu privire la punctele forte și slăbiciunile sistemului de pensii predominant și a conținutului și a efectelor așteptate asupra sistemului în lumina reformelor recente și a celor aflate în prezent în discuție.
Secțiunea 2.	Provocările actuale: Percepția sindicatelor asupra principalelor provocări socio-economice și demografice care afectează prezentul și viitorul pensiilor.
Secțiunea 3.	Posibile reforme: Prioritățile sindicatului privind politica de pensii și strategiile necesare pentru o protecție mai eficientă a pensiilor în viitor.

Informațiile furnizate vor fi utilizate numai în cadrul cercetărilor efectuate de CES. Datele furnizate de sindicate și integrate de experții naționali nu vor fi divulgate nimănui din afara echipei de proiect.

Secțiunea 1. Sistemul național de pensii

Această secțiune a sondajului se referă la situația actuală, incluzând întrebări referitoare la părerea sindicatelor în privința punctelor tari și punctelor slabe ale sistemului național de pensii. De asemenea, cuprinde întrebări cu privire la conținutul și efectele așteptate asupra sistemului de național de pensii a reformelor recente și a celor aflate în prezent în discuție. Trebuie luat în considerare faptul că experții naționali sunt deja familiarizați cu sistemul existent de pensii și problemele actuale ale țării. Situația reformelor actuale trebuie identificată după cum urmează:

- **Reformele finalizate**, adică cele implementate din 2010
- **Reformele planificate**, adică cele ce vor fi adoptate aproape sigur, respectiv acelea care au obținut suficient sprijin politic și au fost formulate ca proiecte de legislație
- **Reformele aflate în dezbateri**, adică cele care se află în discuție, cu indicarea probabilității ca reforma să fie adoptată.

ÎNTREBĂRI

SITUAȚIA GENERALĂ

Rolul partenerilor sociali în general și al sindicatelor în formarea reformelor sistemului de pensii

Î 1.1

Puteți descrie modul în care sindicatele în special și partenerii sociali în general sunt implicați în dezbaterile referitoare la politica privind pensiile și la procesul de decizie din țara dvs.? Cum se face implicarea (implicarea în instituții bipartite / tripartite, consultarea guvernului / parlamentului, negocieri)?

.....
.....
.....

Î. 1.2

Care este rolul sindicatelor în cele mai recente procese de reformă a pensiilor (implementate și aflate în dezbateri)? Faceți o evaluare proprie (rol major, rol marginal, excludere totală) și dați câteva exemple în caz de influență.

.....
.....
.....

Î. 1.3

Faceți o evaluare generală a măsurii în care sistemul de pensii existent răspunde nevoilor persoanelor pensionate în prezent și în viitor din țara dvs., indicând unde și de ce este deficient.

O evaluare generală este suficientă, deoarece urmează o secțiune mai detaliată referitoare la provocări.

.....
.....
.....

Î. 1.4

- a. Care sunt principalele factori politici și principii care au inspirat proiectarea sistemului de pensii analizat? Mai sunt valabile?

.....
.....
.....

- b. Pilonul european al drepturilor sociale și recomandarea recentă a Consiliului European privind accesul la protecția socială pentru lucrători și lucrători independenți influențează dezbaterile privind pensiile?

.....
.....
.....

- a. În cadrul sindicatelor?

.....
.....
.....

- b. În cadrul dialogului social bipartit sau tripartit?

.....
.....
.....

Î. 1.5

Rezumați opiniile sindicatelor despre dezbaterea privind sistemul de pensii din țară în ceea ce privește echilibrul dintre sustenabilitate financiară și adecvare socială, acoperire și eficacitate.

.....
.....
.....

Î. 1.6

Faceți un rezumat al reformelor finalizate (cum sunt definite mai sus) și indicați care este evaluarea sindicală (dacă există) a impactului acestora asupra adecvării, acoperirii și eficacității sistemului de pensii?

.....
.....
.....

Î. 1.7

Faceți un rezumat al reformelor și a celor aflate în dezbatere (așa cum sunt definite mai sus) și indicați cum este evaluat de sindicate (dacă există evaluări) impactului acestora asupra adecvării, acoperirii și eficacității sistemului de pensii?

.....
.....
.....

Secțiunea 2, Provocări actuale

Această secțiune a sondajului vizează percepția sindicatelor asupra principalelor provocări socio-economice și demografice care afectează starea actuală și viitoare a pensiilor în ceea ce privește eficacitatea și adecvarea acoperirii (și implementarea efectivă a Recomandării privind accesul la protecție socială a lucrătorilor și a lucrătorilor independenți).

Aceasta trebuie să acopere:

- *Problemele pe care sindicatul le consideră provocările cele mai urgente pentru pensii; și*
- *Principalele grupuri sociale și ocupaționale care, în viziunea mișcării sindicale, au nevoie de atenție sporită pentru o protecție mai eficientă a pensiilor.*
- *Dimensiunea de gen a provocărilor*

Listele de probleme furnizate pentru anumite întrebări nu sunt exhaustive, și dacă este cazul, trebuie abordate și alte probleme.

ÎNTREBĂRI

Principalele provocări

Î. 2.1

a. Care sunt, în general, principalele provocări sociale legate de pensii în ceea ce privește perspectivele sociale și economice ale țării dumneavoastră?

Vă rugăm să luați în considerare nevoile oamenilor, drepturile și condițiile lor de viață.

Puteți face referire la subiectele enumerate mai jos, notând relevanța pe termen scurt, mediu și lung și puteți adăuga și altele.

Vă rugăm, explicați-vă alegerile și pentru cele considerate cele mai importante, oferiți o explicație concisă, cu date și exemple.

- *Îmbătrânirea populației*
- *Rata sărăciei*
- *Acces la servicii esențiale*
- *Cheltuieli din buzunar pentru asistență medicală și îngrijire de lungă durată*
- *Salarii mici*
- *Șomaj*
- *Ponderea crescută a locurilor de locuri de muncă atipice (rata ridicată a contractelor involuntare part-time / zero ore /*
- *Muncă independentă falsă*
- *Performanță economică lentă*
- *Productivitate medie scăzută*

- Creșterea inegalităților
- Discrepanțe în funcție de gen în ceea ce privește angajarea / salariile
- Pandemia Covid-19
- Altele

.....
.....
.....

a. Pe cine afectează aceste provocări sociale?

.....
.....
.....

b. Care sunt principalele motive pentru aceste provocări?

.....
.....
.....

c. Puteți furniza date pentru a vă susține opiniile?

.....
.....
.....

Provocări ale acoperirii formale

Î. 2.2

Vă rugăm să răspundeți la întrebări, explicând pe scurt situația / situațiile relevante din contextul demografic / social / macroeconomic și țineți întotdeauna cont de perspectiva de gen, acolo unde este relevant și posibil. În răspunsul dvs., vă rog, luați în considerare în special, (dar nu numai) angajații, lucrătorii independenți și lucrătorii atipici, precum și dimensiunea de gen (de facto)

a. Există lacune majore în ceea ce privește acoperirea formală?

.....
.....
.....

b. Ce categorii de lucrători, adică angajați, lucrători independenți și lucrători atipici, sunt neacoperite formal de schemele de pensii din cauza contractului lor sau li se oferă

numai acoperire voluntară de către sistemele de pensii? Care sunt principalele grupuri (de exemplu, migrați, femei cu un nivel scăzut de calificare)?

.....
.....
.....

c. Ce determină / cum ați explica aceste lacune în ceea ce privește acoperirea formală?

.....
.....
.....

d. Care sunt principalele consecințe / impact social ale acestora?

.....
.....
.....

e. Vedeți probleme pentru sustenabilitatea fiscală a unui sistem care acoperă un sistem care cuprinde oameni din toate formele de angajare?

.....
.....
.....

f. Vă rugăm să furnizați date

.....
.....
.....

Provocări pentru o acoperire eficientă

Î. 2.3

a. Este posibil să evidențiați probleme majore de eficiență?

Vă rugăm să luați în considerare efectele pe care le pot avea, de exemplu, posibilele condiții de acordare a drepturilor, nivelul salariilor, nivelul contribuțiilor asupra lucrătorilor independenți, lucrătorilor atipici, femeilor.

.....
.....
.....

- b. Pe cine afectează aceste probleme de eficiență? Există categorii de lucrători sau angajați independenți care prezintă un risc deosebit de acoperire efectivă limitată a pensiilor?

Puteți face referire la subiectele și grupurile enumerate mai jos, notând relevanța pe termen scurt, mediu și lung și puteți adăuga altele. Vă rugăm, explicați-vă alegerile și, pentru cele considerate cele mai importante, dați o explicație concisă, cu date și exemple.

- Femei
- Lucrători mai tineri
- Lucrători independenți
- Muncă independentă falsă
- Lucrători atipici
- Lucrători în forme de muncă precară
- Lucrători în muncă agricolă
- Lucrători săraci
- Lucrători migrați
- Lucrători cu calificare redusă
- Alte categorii

.....
.....
.....

- c. Care sunt principalele cauze ale riscului unei acoperiri ineficiente a lucrătorilor?

Puteți face referire la subiectele enumerate mai jos, notând relevanța pe termen scurt, mediu și lung și puteți adăuga altele. Vă rugăm, explicați-vă alegerile și, pentru cele considerate cele mai importante, oferiți o explicație concisă, cu date și exemple.

- Lipsa semnificativă de transparență în accesul la informații relevante
- Agregarea contribuțiilor în cadrul schemelor
- Perioada de așteptare
- Reguli de calcul
- Cerințe de acces la pensii pentru limită de vârstă sau vechime
- Lipsa reconcilierii vieții profesionale și de familie
- Cariere incomplete de muncă
- Salarii mici
- Lipsa capacității financiare pentru a se asigura sistemele de pensii (voluntare)
- Altele

.....
.....
.....

d. Cât de importante sunt următoarele situații care duc la ineficiența sistemelor de pensii? Vă rugăm, explicați-vă alegerile și, pentru cele considerate cele mai importante, oferiți o explicație concisă, cu exemple.

- Maternitate, paternitate, concediu pentru creșterea copilului
- Perioade de studiu sau de pregătire
- Boală
- Șomajul
- Sarcini de îngrijire (vârstnici, copii, dizabilitați etc.)
- Altele

.....
.....
.....

e. Care sunt impacturile **sociale** majore ale prevederilor ineficiente ale pensiilor?

.....
.....
.....

f. Credeți că există probleme pentru **sustenabilitatea fiscală a unui sistem de protecție socială corect și eficient**?

.....
.....
.....

g. Lipsa de transparență sau informații satisfăcătoare despre drepturile și obligațiile la pensie limitează eficacitatea prevederilor pentru pensii; și, în caz afirmativ, ce categorii de lucrători și angajați independenți sunt cei mai afectați?

.....
.....
.....

Provocări în raport cu adecvarea

Î. 2.4

a. Există o referință prevalentă / instituțională / constituțională sau o definiție a adecvării care este utilizată ca standard în țara dumneavoastră? Cum definiți adecvarea?

.....
.....
.....

b. Folosiți vreun indicator specific pentru a-l evalua la dumneavoastră în țară?

.....
.....
.....

c. Vă rugăm să furnizați punctul de vedere al sindicatului despre semnificația celor doi indicatori principali de adecvare folosiți de Comisia Europeană (Raportul teoretic de înlocuire / RTÎ; Rata de înlocuire agregată / RÎA - Raport de adecvare a pensiilor - RAP 2018).....

.....
.....

d. Cum ați defini „îmbătrânirea cu demnitate”?

.....
.....
.....

e. Vă puteți gândi la vreun indicator specific care ar putea ajuta la evaluarea „îmbătrânirii cu demnitate” la dumneavoastră în țară?

.....
.....
.....

f. Care sunt deficiențele majore (dacă există) în furnizarea unor pensii adecvate?

.....
.....
.....

g. Ce determină aceste deficiențe?

Puteți face referire la elementele enumerate mai jos, notând relevanța pe termen scurt, mediu și lung și puteți adăuga altele. Vă rugăm, explicați-vă alegerile și, pentru cele considerate cele mai importante, oferiți o explicație concisă, cu date și exemple.

- Lipsa asigurării pensiei minime
- Volatilitatea pensiilor complementare
- Rata scăzută a rentabilității pensiilor finanțate
- Nivelul salariilor
- Niveluri de contribuție

- Ore lucrate
- Repartizarea obligațiilor contributive asupra angajatorului / angajatului
- Lungimea / continuitatea carierei
- Eroziunea puterii de cumpărare
- Lipsa indexării
- Costul traiului
- Servicii pentru bătrânețe furnizate public / fără cheltuieli din buzunar
- Nevoie de personal / privat (cheltuieli din buzunar) pentru sănătate și îngrijire de lungă durată
- Altele

.....
.....
.....

h. **Pe cine** afectează aceste deficiențe? Vă rugăm, luați în considerare angajații, lucrătorii independenți și lucrătorii atipici

.....
.....
.....

i. Care sunt impacturile sociale majore ale acestor deficiențe?

.....
.....
.....

j. Credeți că există probleme pentru **sustenabilitatea fiscală a unui sistem de protecție socială corect și adecvat**?

.....
.....
.....

Alte provocări

Î. 2.5

Care sunt **provocările și oportunitățile legate de politica / sistemele** de pensii ocupaționale în privința contribuției lor la acoperirea formală, acoperirea efectivă, adecvarea (și transparența) sistemelor de pensii?

.....
.....
.....

Î.2.6

Există alte (seturi) de provocări specifice pe care le considerați importante sau care ar trebui abordate cu prioritate pentru a da un impuls convergenței ascendente?

a. Vă rugăm, explicați motivele răspunsului dumneavoastră.

.....
.....
.....

b. Vă rugăm să furnizați date.

.....
.....
.....

Î.2.7

Cum afectează situația de urgență Covid-19 prioritățile dumneavoastră?

.....
.....
.....

Secțiunea 3. Posibile reforme

Această secțiune caută informații despre prioritățile sindicatului în privința politicii de pensii; precum și implicarea lor în procesul de elaborare a politicilor și în strategiile pentru o protecție mai bună și mai eficientă a pensiilor pentru toți. Exemplele date în cadrul fiecărei întrebări sunt pentru asistență, și ar trebui să fie abordate și alte probleme, după caz.

ÎNTREBĂRI

Î. 3.1

Care sunt principalele cereri / acțiuni / reforme pe care sindicatele le propun pentru a face față provocărilor evidențiate în răspunsurile la secțiunea 2?

Faceți o descriere concisă din cele enumerate mai jos, plus orice alte elemente pe care le considerați relevante în lumina răspunsurilor dvs. din setul de întrebări anterioare. Vă rugăm, explicați-vă alegerile și, pentru cele pe care le considerați cele mai importante, oferiți o explicație concisă, cu exemple

- *Scheme minime*
- *Scheme de angajare sau pe bază de venit*
- *Pensie profesională*
- *Sisteme de vârstă de pensionare și de pensionare anticipată*
- *Reglementarea pieței muncii și a politicilor active ale pieței forței de muncă*
- *Beneficii în natură, îngrijire de lungă durată și asistență socială*
- *Altele*

Vă rugăm, explicați și modul în care reforma propusă ar rezolva provocările identificate în răspunsurile dvs. la setul de întrebări anterioare

*- ținând cont de efectele posibile legate de grupele de vârstă / sex / forme de angajare și
- furnizarea unei evaluări și luarea în considerare a efectelor principalelor probleme din subiectele enumerate mai jos, în lumina răspunsurilor dvs. din secțiunea precedentă, plus alte aspecte pe care le considerați relevante. Vă rugăm, explicați-vă alegerile și, pentru cele considerate cele mai importante, oferiți o explicație concisă, cu exemple.*

- *Acoperire formală pentru anumite categorii de lucrători și angajați independenți*
- *Acoperire eficientă*
- *Adecvarea beneficiilor*
- *Inegalități (diferențele de pensie în funcție de gen, drepturile la pensii ale unor grupuri mari de tineri lucrători, acoperirea locurilor de muncă atipice)*
- *Altele:*

.....
.....
.....

Î 3.2

Care ar fi principalii factori de sustenabilitate fiscală necesari pentru a sprijini propunerile dvs. de politici? Care ar fi problemele care apar? Care sunt sursele de finanțare dezirabile?

.....
.....
.....

Î.3.3

Există actori majori care vă sprijină sau se opun propunerii dvs. și de ce?

.....
.....
.....

CONTACTE

Vă rugăm, furnizați mai jos datele dumneavoastră de contact și cele ale colegilor / experților relevanți care au ajutat la completarea acestui sondaj. Vă rugăm să rețineți că informațiile furnizate vor fi utilizate doar în cadrul proiectului CES SociAll și prin intermediul CES.

Persoana de contact principală

Nume și prenume:

Domenii de expertiză:

Organizare:

Adresa de e-mail:

Număr de telefon:

Alte contacte relevante

Nume și prenume:

Domenii de expertiză:

Organizare:

Adresa de e-mail:

Număr de telefon:

Alte contacte relevante

Nume și prenume:

Domenii de expertiză:

Organizare:

Adresa de e-mail:

Număr de telefon:

Altele necesare

